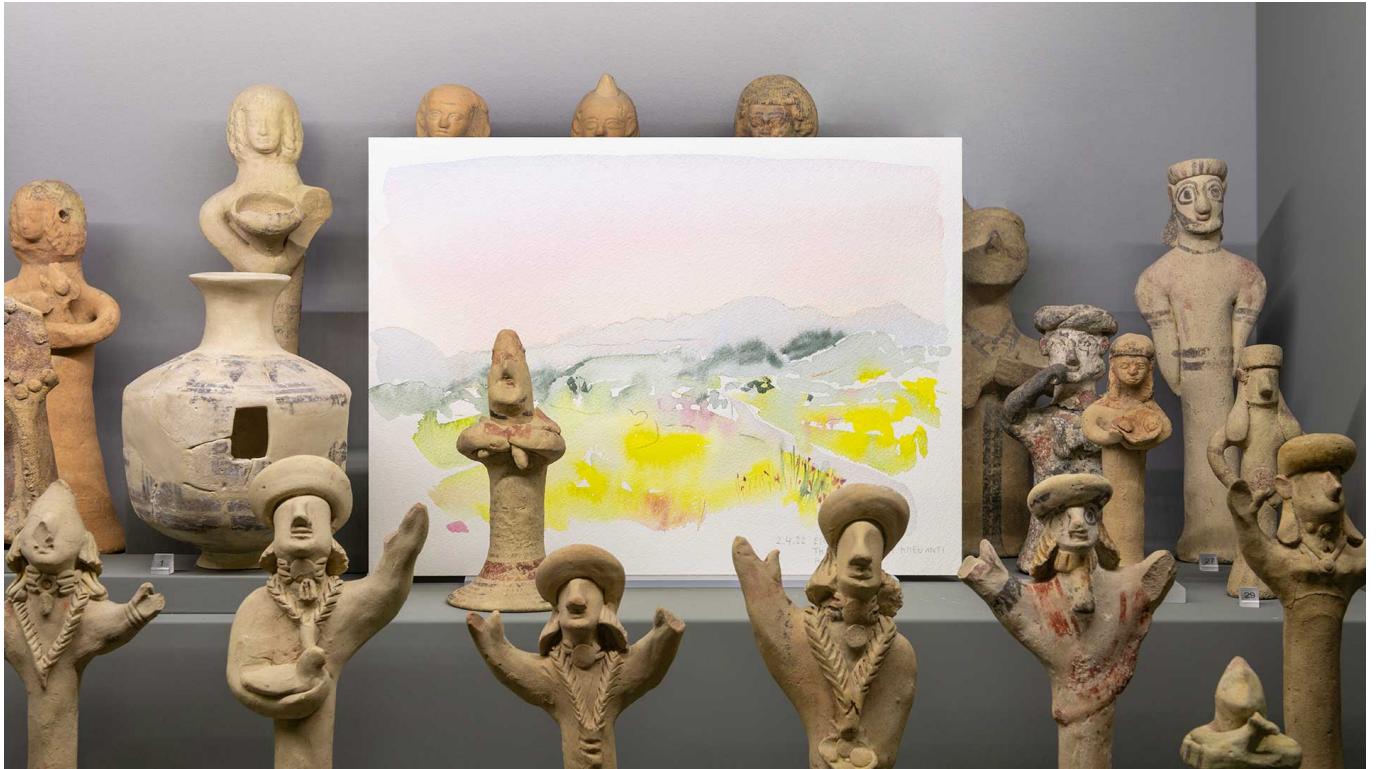

9 Αυγούστου 2023

Κύπρος: Οι υδατογραφίες της Κατερίνας Ατταλίδου στολίζουν το Κυπριακό Μουσείο

[/ Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός / Ιστορία, Αρχαιολογία, Παλαιογραφία, Στρατιωτικά & Εθνικά θέματα / Λαογραφία & Μουσεία](#)

Η Κύπρια εικαστικός Κατερίνα Ατταλίδου εκθέτει 86 υδατογραφίες στο Κυπριακό Μουσείο, καθοδηγούμενη από τους τόπους εύρεσης των αρχαίων εκθεμάτων.

Μέσα στην προθήκη, πίσω από ένα μικρό πήλινο ομοίωμα πλοίου με κωπηλάτη της κυπρο-αρχαϊκής περιόδου, ξεπροβάλλει μια ζωηρή υδατογραφία με θαλασσινά και γήινα χρώματα. Στο κάτω μέρος της ακουαρέλας εντοπίζω ένα αχνό χειρόγραφο σημείωμα. «23.4.19 Μεγάλη Τρίτη, Γιαλούσα, στην κορυφή του λόφου, ανύπαρκτο το σπίτι». Από τη μία το έκθεμα, που ανακαλύφθηκε στην κατεχόμενη Αιγιαλούσα πριν την τουρκική εισβολή. Από την άλλη η ζωγραφιά, που δημιουργήθηκε εκεί, στον ίδιο τόπο. Η συμβολική συνομιλία τους στο παρόν ενώνει την Κύπρο, έστω και στον χρόνο. Άλλωστε, αυτός ήταν και ο αρχικός σκοπός της Κατερίνας Ατταλίδου όταν σχεδίαζε την έκθεση με τίτλο «Στον ίδιο τόπο». Να μιλήσει «για την πεθυμιά του τόπου, για το ολόκληρο που είναι μισό», όπως μου εξηγεί.

Γεννημένη στη Λευκωσία το 1973, έζησε λίγο στην Αιγιαλούσα, σε αυτό το μικρό σπίτι που πλέον δεν υπάρχει. Μένανε προσωρινά γιατί ο πατέρας της, Μιχάλης Ατταλίδης, με καταγωγή από τα κατεχόμενα χωριά Κυθρέα και Λεονάρισσο, πραγματοποιούσε κοινωνιολογική έρευνα. Από το καλοκαίρι του 1974 έπρεπε να περάσουν είκοσι εννιά χρόνια για να ακούσει ξανά τη θάλασσα της Αιγιαλούσας. Μέχρι το 2003, όπου και άνοιξε ένα οδόφραγμα, δεν μπορούσε να επισκεφτεί το άλλο μισό του νησιού. Άρχισε τότε να ταξιδεύει και να ερευνά ασταμάτητα, ξεκινώντας από τη μοιρασμένη Λευκωσία και συνεχίζοντας με την Αμμόχωστο, την Καρπασία και όλη την Κύπρο. Το 2015, αποφάσισε να παίρνει μαζί το εργαστήριο της, να ζωγραφίζει επί τόπου, και να κρατάει ημερολογιακές σημειώσεις.

«Η υδατογραφία με βοήθησε να περάσω περισσότερο χρόνο στον κάθε τόπο,

παρατηρώντας τον και αποκτώντας βαθύτερη επαφή με τη γη, την ιστορία και τους ανθρώπους του», λέει, με φόντο την εντυπωσιακή βιτρίνα με τα πήλινα ειδώλια που ανακαλύφθηκαν το 1929 από την σουηδική αρχαιολογική αποστολή στην Αγία Ειρήνη της Μόρφου. Από τα 2.000 αγαλματίδια που βρέθηκαν, τα 1.500 μεταφέρθηκαν στη Στοκχόλμη και σήμερα εκτίθενται στο Μεσογειακό Μουσείο. Το 2016 η Κατερίνα, επιστρέφοντας από τη Σουηδία όπου είχε πάει για να δει την υπόλοιπη συλλογή, επισκέφθηκε την Αγία Ειρήνη για να καταλάβει πού εντοπίστηκαν αυτά τα πλάσματα. Λίγο-λίγο, οργάνωσε το δρομολόγιο της στα μέρη που είχε ανασκάψει η σουηδική αποστολή. Έτσι, άρχισε να αντιλαμβάνεται την πατρίδα της με έναν εντελώς νέο τρόπο, συνειδητοποιώντας πόσο σημαντικός είναι ο χώρος και ο τρόπος που τα γεωγραφικά σημεία συσχετίζονται.

Η αξία της επισκόπησης

Το 2019 μοιράζεται με το Τμήμα Αρχαιοτήτων Κύπρου την ιδέα να διοργανώσουν μια έκθεση όπου υδατογραφίες και εντυπώσεις να αντιστοιχούν με τα σημεία που βρέθηκαν τα διαφορετικά ευρήματα. Στην πράξη, θα αναζητούσε τους τόπους των εκθεμάτων. Το Τμήμα, που στο παρελθόν είχε συχνά φιλοξενήσει εικαστικά δρώμενα, καλοδέχθηκε την πρόταση της. «Η έννοια του τόπου, του πλαισίου δηλαδή ενός αντικειμένου, μας ενδιαφέρει πολύ. Πολλοί Κύπριοι αγνοούν αρκετά από αυτά τα μέρη. Είτε γιατί ορισμένοι αρχαιολογικοί χώροι δεν είναι επισκέψιμοι, όπως το σύνολο των τάφων της μέσης εποχής του Χαλκού που ανακαλύφθηκαν στη Λάπηθο, είτε γιατί οι ανασκαφές πραγματοποιήθηκαν σε τοποθεσίες που ήταν σημαντικές στην αρχαιότητα αλλά όχι σήμερα. Η Κατερίνα με την πρακτική της επισκόπησης φέρνει στο προσκήνιο την προέλευση των αντικειμένων και δίνει στον επισκέπτη τη διάσταση του τόπου», αναλύει η Ευθυμία Άλφα, αρχαιολογική λειτουργός Α' του Τμήματος Αρχαιοτήτων και συνεπιμελήτρια της έκθεσης.

Επί δύο μήνες η Κατερίνα επισκεπτόταν καθημερινά το Μουσείο, παρατηρούσε τα εκθέματα, αντλούσε πληροφορίες, κατέγραφε τις ακριβείς τοποθεσίες και έφτιαχνε στο μυαλό της νέες συνδέσεις. Πρωτοεπισκέφτηκε μικρά χωριά της Μεσαορίας, της εύφορης πεδιάδας ανάμεσα στα όρη Τρόδος και Πενταδάκτυλος. Άρσος, Μελούσια, Τρεμετουσιά, Πλατάνι, Αρνάδι, Όβγορος. Ζωγράφισε σε δύσκολες καιρικές συνθήκες με πολύ αέρα ή αφόρητη ζέστη -για αυτό και κάποιες υδατογραφίες είναι πιο αφαιρετικές, άλλες πιο λεπτομερείς- και γοητεύτηκε από το φως της τουρκοκυπριακής Γαληνόπορνης στην Καρπασία. «Πρόκειται για ένα ιδιαίτερα γαλήνιο μέρος», μου λέει με μια διακριτή μελαγχολία. Μέσα της, με τα ταξίδια που έκανε τη διετία 2020-2022 για τις ανάγκες της έκθεσης, η Κύπρος απέκτησε μια ενιαία μορφή. Και αυτή ακριβώς την ολοκληρωμένη ύπαρξη αποδίδει με τις 86 υδατογραφίες της και τα κείμενα που τις συνοδεύουν.

«Οι πλαγιές, οι ρεματιές, οι όχθες και οι λόφοι είναι σαν τα σύμφωνα μιας αλφαβήτας, ενώ οι φούντες από κυπαρίσσια, οι ελιές, οι αγράμπελες, τα θυμάρια και οι παπαρούνες είναι τα φωνήεντα. Όλα μαζί απαρτίζουν μια γλώσσα, μια μιλιά. Τη γλώσσα ενός τόπου. Η Κατερίνα Ατταλίδου σπούδασε καλά τη γλώσσα αυτή και μπόρεσε να την εκφράσει με τα σχέδια και τα χρώματα. Ολόδροση, ηλιόφωτη και θαλασσόβρεχτη η γλυκεία Κύπρος εικονογραφείται στις υδατογραφίες της που εκτίθενται πλάι στα δημιουργήματα των παλιών, πολύ παλιών, απλών ανθρώπων και καλλιτεχνών που κατοίκησαν στην ίδια γη. Πρόκειται για μια απολαυστική περιδιάβαση στον χώρο και στον χρόνο», λέει η Τζούλια Τσακίρη των εκδόσεων «Το Ροδακίό», η οποία επιμελήθηκε το βιβλίο της έκθεσης.

Η έκθεση στο Κυπριακό Μουσείο θα διαρκέσει μέχρι τις 10 Σεπτεμβρίου 2023.

Πηγή : kathimerini.gr